

ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2

นายธนกร ธนอภิรัตน์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และ เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำแนกตาม เพศ และ ประสบการณ์สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำนวน 165 คน จากการสุ่มแบบชั้นภูมิแบบเป็นสัดส่วนตามจำนวนครูผู้สอนในโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2) ผู้วิจัยได้ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Congruence : IOC) ที่ฉบับได้เท่ากับ 0.97 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่า ระหว่าง 0.250 – 0.783 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples) กับตัวแปรอิสระ เพศ และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์สอน และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Posthoc Comparison)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียน ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำแนกตาม เพศ และ ประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

คุณภาพชีวิตในการทำงาน , โรงเรียนขนาดใหญ่ , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2

บทนำ

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและสลับซับซ้อนที่นับวันจะทวีมากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อมนุษย์และประเทศต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของมนุษยชาติในอนาคต สังคมโลกมุ่งสู่เป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society) สังคมกระแสเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) สังคมและวัฒนธรรมวิถีชีวิตมีแนวโน้มคล้ายคลึงกัน การเมืองประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งเสริมการปกป้องสิทธิมนุษยชน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร โทรคมนาคม การพัฒนาพลังงานทดแทน และด้านสิ่งแวดล้อม มีกระแสนวัตกรรมสิ่งแวดล้อมของโลก การศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะช่วยให้มนุษย์ทุกคนพัฒนาตนเองให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพของการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในอนาคตได้ มีการพัฒนาศักยภาพ ชีตความสามารถ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถพัฒนาประเทศไทยให้รอดพ้นจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ได้ สิ่งที่สำคัญคือ การปฏิรูปการศึกษาที่จะต้องเร่งปฏิรูปอย่างจริงจังให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด เพราะ “ครู” คือบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญยิ่งที่จะเป็นกลไกผลักดันสำคัญด้านให้วงล้อของการจัดการศึกษาเคลื่อนสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความคาดหวังของสังคม ครูจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาตนเองเพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัยและมีทักษะในอาชีพของตน รวมทั้งต้องมีการพัฒนาความก้าวหน้า ทางอาชีพของตนรวมทั้งต้องมีการพัฒนาความก้าวหน้า ทางอาชีพให้สมกับที่เป็นผู้รับผิดชอบภารกิจสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ “ครู” จึงนับเป็นบุคคลผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสังคม สำคัญต่อประเทศชาติ ครูเป็นผู้สร้างสรรค์บัณฑิตอนาคตของชาติบ้านเมือง ครูเป็นเมล็ดพันธุ์แห่งความคิดริเริ่มที่สำคัญ คือการพัฒนาคน ยกกระดับคุณภาพของคน ยกกระดับวิญญาณของมนุษย์ นั่นคือครูเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่ สร้างคนดี สร้างคนเก่งและคนกล้าให้แผ่นดิน (เจริญวิเศษย์ สมพงษ์ธรรม, 2553, หน้า 1)

จากบทบาทที่สำคัญข้างต้น ครูจึงต้องเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี โดยปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมการเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี คือ การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพชีวิตสำหรับครูเป็นลักษณะการดำเนินชีวิตที่มีความสอดคล้องกับระดับความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างมีคุณค่า โดยการดำเนินชีวิตที่มีการกินคืออยู่ดี ถูกต้องตามสุลักษณะ มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง มีงานทำที่สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ โดยไม่ต้องเป็นภาระของผู้อื่น ทั้งเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม สำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ส่งผลต่อการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมได้อย่างเต็มที่ ตามกำลังความสามารถ และสถานภาพของตนเอง และสุดท้ายสามารถ

ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพชีวิตของครู ก็ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ ตามบทบาทและหน้าที่หรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งก็คือ การทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการ แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิต โดยที่ทุกคนไม่สามารถแยกกิจกรรมการทำงานออกจาก การดำเนิน ชีวิตประจำวันได้ แนวคิดนี้จึงเรียกว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Work Life) เป็นแนวคิด ในการทำงานที่บอกว่า งานและชีวิตจะเกี่ยวข้องผสมผสานกันอย่างกลมกลืน โดยคำนึงถึงรูปแบบงานที่ ทำให้ครูมีการทำงานที่ดี มีความรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน มีการดำเนินชีวิตที่มีความสุข พร้อมทั้งมี การทำงานร่วมกันที่ก่อให้เกิดผลดีตามเป้าหมายของโรงเรียนที่ตั้งไว้ (วิชิต กิจชอบ, 2553, หน้า 1)

โรงเรียนขนาดใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 มีจำนวนทั้งหมด 3 โรงเรียน เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอน รวมทั้งสิ้น 283 คน ในปัจจุบันมีการพัฒนา และปรับปรุง การจัดการศึกษาตามระบบปฏิรูปการศึกษา ผลการดำเนินงานในบางเรื่องยังมีประสิทธิผลของ การปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ ที่ไม่น่าพึงพอใจ ทั้งยังประสบปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการขาด แคลนอัตรากำลัง มีสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอต่อการจัดการ เรียนการสอน ภาวะครูที่มีมากมายหลายด้าน ทักษะคิดในการทำงานร่วมกัน ขวัญกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน การขาดความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู การพิจารณาความดีความชอบค่าตอบแทนที่ ไม่ยุติธรรม การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูที่ไม่ตรงความต้องการ และ ไม่มีโอกาสก้าวหน้า ในงานที่ทำ เป็นต้น ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ ขาดขวัญใจ ไม่มีความ กระตือรือร้นในการทำงาน ขาดขวัญ และกำลังใจในการทำงาน นักเรียนจึงได้รับผลกระทบจากการ ขาดประสิทธิภาพในการทำงานของครู เช่น ขาดการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ขาดการ ดูแลเอาใจใส่นักเรียน ขาดการให้คำปรึกษาและการแนะแนวการศึกษาที่เหมาะสม เป็นต้น

จากเหตุผลข้างต้นและความแตกต่างของบุคลากรทางการศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน ทำให้ผู้วิจัยซึ่ง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งประกอบวิชาชีพครู และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จึง มีความสนใจข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางให้ ผู้บริหารการศึกษานำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู เพื่อพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ มืออาชีพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของบุคลากรอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การปฏิบัติงานของครู และสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาด ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานใน โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์สอน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 มีตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ และประสบการณ์สอน ตัวแปรตาม คือ คุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งใช้แนวคิดของ ฮิวส์ และคัมมิงส์ (Huse & Comming, 1985) ประกอบด้วย ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม สิ่งแวดล้อมที่ทำงานถูกสุขลักษณะและปลอดภัย การพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน การบูรณาการทางสังคม ลักษณะการทำงานอยู่บนรากฐานของกฎหมาย ความสมดุลของชีวิตในภาพรวม ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำนวน 283 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ได้แก่ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำนวน 165 คน การสุ่มจากกลุ่มประชากร ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกที่ตรงกับข้อเท็จจริงของผู้ตอบมากที่สุด ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 แยกเป็น 8 ด้าน โดยประเภทของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 47 ข้อ แบ่งออกเป็น 8 ด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	จำนวน 7 ข้อ
ด้านที่ 2 สิ่งแวดล้อมที่ทำงานถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 3 การพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล	จำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 4 ความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 5 การบูรณาการทางสังคม	จำนวน 6 ข้อ
ด้านที่ 6 ลักษณะการทำงานอยู่บนรากฐานของกฎหมาย	จำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 7 ความสมดุลของชีวิตในภาพรวม	จำนวน 7 ข้อ
ด้านที่ 8 ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม	จำนวน 5 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับจำนวน 165 ฉบับ แล้วนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาจัดระบบข้อมูลลงรหัส

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 ได้แก่ เพศและประสบการณ์ทำงาน กำหนดค่าทางสถิติโดยใช้การแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อและรายด้าน 8 ด้าน และภาพรวมทั้งหมดเพื่อนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์สอน โดยการทดสอบสมมติฐานดังนี้

4.1 ทดสอบสมมติฐานที่ว่า “ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการทำงาน ใน โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2” วิเคราะห์โดยใช้ t – test แบบ Independent Samples

4.2 ทดสอบสมมติฐานที่ว่า “ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการทำงาน ใน โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2” โดยใช้การวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ้(Scheffe's Posthoc Comparison)

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก

2. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยจะอภิปรายตามรายด้านดังนี้

1.1 ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าความคิดเห็นของครูบางส่วน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 เมื่อพิจารณาถึงเงินเดือนเปรียบเทียบกับปริมาณงานที่ครูได้รับ นั้นมีความสวนทางกัน ครูบางส่วนที่ได้ปฏิบัติงานพิเศษ นอกเหนือจากการสอน เช่น เป็นเจ้าหน้าที่งานทะเบียน เจ้าหน้าที่การเงิน เป็นต้น ได้รับเงินเดือนที่ใกล้เคียงกับครูที่ปฏิบัติงานสอนเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ โรงเรียนยังขาดความเป็นธรรมในการเลื่อนขั้นเงินเดือนให้ครูในแต่ละปี เงินเดือนที่ได้สำหรับครูบางคนมีเหมาะสมน้อยเมื่อเทียบกับความรู้ความสามารถที่มี และเนื่องจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีค่าครองชีพสูง ส่งผลให้ครูมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย อีกทั้งค่าตอบแทนที่ได้ไม่เหมาะสมทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำงาน แต่เนื่องจากข้าราชการครูได้รับสวัสดิการต่างๆของโรงเรียนนอกเหนือจากเงินเดือน ที่เหมาะสมเพียงพอ สวัสดิการจากรัฐบาล เช่น การเบิกค่ารักษาพยาบาลของตนเอง บิคา มารดา และคู่สมรส เงินค่าสนับสนุนการศึกษาของบุตร เงินบำเหน็จ และบำนาญ เป็นต้นซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิศ พวงเงิน (2556) ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกละเลยและปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับของสังคม ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ด้านความสมดุลระหว่างการดำเนินชีวิตกับการทำงาน ด้านโอกาสในการพัฒนาความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านความภูมิใจในองค์กร ด้านโอกาสได้รับความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน และด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม

1.2 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำงานถูกละเลยและปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีควบคุมดูแลการก่อสร้างอาคารให้มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย สร้างความมั่นใจในการทำงานของครู โรงเรียนมีการจัดสาธารณูปโภคที่เพียงพอ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ ไฟฟ้า และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โรงเรียนมีการจัดสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่น มีการสนับสนุนให้มีการ

รักษาความสะอาด ถูกสุขลักษณะ ของห้องทำพักครู ห้องเรียน ห้องน้ำ โรงอาหาร และบริเวณรอบๆ โรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ส่งผลที่ดีต่อสุขภาพ และสุขภาพจิตของครู และนักเรียน โรงเรียนมีงบประมาณเพื่อจัดหา และซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำงานถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์ (2555) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครูในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า เรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครู เมื่อพิจารณาทางด้านแล้วอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน และระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ ลักษณะพิสุทธิ (2556) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุรณาการทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน

1.3 ด้านการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 บริหารงานที่สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนราชันนทาจารย์ สามเสนวิทยาลัย2 ที่กล่าวว่า ส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากรของโรงเรียนให้ปฏิบัติงานที่เน้นประสิทธิภาพ (โรงเรียนราชันนทาจารย์ สามเสนวิทยาลัย2, 2559) โดยมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้เข้ารับการอบรมประชุม สัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ในทุกๆครั้งที่มีโอกาส อีกทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผู้บริหารให้ความไว้วางใจมอบหมายงานพิเศษให้ครูได้ปฏิบัติอยู่เสมอเพื่อส่งเสริมพัฒนาหน้าที่การงานของครูให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อตัวครู ทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจรู้สึกตนเองมีคุณค่า มีความตั้งใจและสร้างสรรค์งานที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาโรงเรียน จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร หลังเชิดกลาง (2556) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานครู โรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอคลองลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 พบว่า ครู โรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอคลองลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1 มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน ด้านการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตามประสบการณ์ทำงาน และตามตำแหน่ง

1.4 ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 มีความภาคภูมิใจใน

ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ได้รับการมอบหมายงานพิเศษต่างๆจากผู้บริหาร ที่เหมาะสมกับความรู้และความถนัดของคุณ ผลงานที่ได้เป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน โรงเรียนส่งเสริมความก้าวหน้า และมั่นคงในอาชีพ ให้ครูมีตำแหน่งที่สูงขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ และการเลื่อนวิทยฐานะ ครูมีการเผยแพร่ผลงานทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทำให้ผลการปฏิบัติงานส่งผลต่อตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีขึ้น อีกทั้งการได้รับคำชมเชยหรือยกย่องครูจากผู้บริหาร จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ ลักษณ์พิสุทธิ (2556) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ บุคลากรทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน

1.5 ด้านการบูรณาการทางสังคม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ได้ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ทำให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูจึงได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงานจากเพื่อนร่วมงานเสมอ แม้จะทำให้มีบรรยากาศของความเป็นมิตรในการปฏิบัติงาน แม้จะไม่ใช้เรื่องงานครูก็ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานเมื่อมีปัญหา ครูจึงเกิดความรักและผูกพันกับโรงเรียน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน มีการมอบหมายงานต่าง ๆ ตามความสามารถและความถนัดของคุณ ทำให้ครูมีความตั้งใจปฏิบัติงานจนสำเร็จตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านการบูรณาการทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยนิภาพร หลังเชิดกลาง (2556) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานครู โรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอ คลองลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่า ครู โรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอคลองลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตามประสบการณ์ทำงาน และตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

1.6 ด้านลักษณะการทำงานอยู่บนรากฐานของกฎหมาย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครู โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนข้อบังคับของทางราชการ มีการทำงานเป็นระบบเป็นขั้นตอน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครูมีการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน มีการวางแผนการทำงานให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน และข้อบังคับของทางราชการ เพื่อให้งานนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายจน

ประสบความสำเร็จไปได้ อีกทั้งผู้บริหารมีการชี้แจงกฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้ครู ได้เข้าใจ ทำให้ครูปฏิบัติงานตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับทางราชการได้อย่างถูกต้อง จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านลักษณะการทำงานอยู่บนรากฐานของกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย หทัยพันธ์ พูลสวัสดิ์ (2555) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครู ในโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า เรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแล้วอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานและระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

1.7 ด้านความสมดุลของชีวิตในภาพรวม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการจัดโครงสร้าง การปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ชัดเจน ทำให้ครูรู้จักวางแผนในการปฏิบัติงานและสามารถปฏิบัติงานได้เสร็จทันเวลา มีคุณภาพ มีการร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของครู ทำให้ครูมีความสุขทั้งในเวลางาน และนอกเวลางาน เมื่องานเสร็จจึงมีเวลาในการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งทำให้ครูเกิดความสมดุล และมีความสุขกับการใช้ชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านความสมดุลของชีวิตในภาพรวม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตภากรณ์ คงเดชาชาญ (2555) ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม ด้านความสมดุลของชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการบริหารงานในโรงเรียน โดยมอบหมายงานให้ครูที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ทำให้ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นกันเองกับเพื่อนครูและผู้ปกครอง ทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาของชุมชนต่อผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน อีกทั้งผู้บริหารได้ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมกับประชาชนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงเรียนเป็นประจำ โดยการเชิญชวนชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนเสมอ ทำให้โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จากเหตุผลดังกล่าวส่งผลให้ความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร หลังเชิดกลาง (2556) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานครู โรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอ คลองลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 พบว่า

ครูโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอคลองลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. **เพศ** จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับกิตติยา โนยะราช (2555) ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพครอบครัว วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และระดับรายได้ ไม่แตกต่างกัน และตรงกับงานวิจัยของชลธิศ พวงเงิน (2556) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานครู จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมแตกต่างกัน

3. **ประสบการณ์ทำงาน**ของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 พบว่าในภาพรวมครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติยา โนยะราช (2555) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครูโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานพนักงานครู โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพครอบครัว วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และระดับรายได้ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2

1.1 ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ผู้บริหารควรจัดสรรเงินค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงานพิเศษให้มีความเหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เพิ่มมากขึ้น

1.2 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ทำงานถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ผู้บริหารควรมีการจัดอาคารสถานที่ให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และจัดหา และบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมสำหรับปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.3 ด้านการพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญและคุณค่าในการทำงานของครู

1.4 ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูมีโอกาสในการเผยแพร่ความรู้ ความสามารถแก่สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เชิดชูเกียรติ มอบรางวัล หรือกล่าวคำชมเชย เมื่อครูปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 ด้านการบูรณาการทางสังคม ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานที่สนับสนุนให้ครูช่วยเหลือ ร่วมมือกันปฏิบัติงาน อีกทั้งให้คำชมเชยผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการยอมรับในหมู่ผู้ปฏิบัติงานด้วยกันเอง

1.6 ด้านลักษณะการทำงานอยู่บนรากฐานของกฎหมาย ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ครูได้ปฏิบัติงานในโรงเรียนอย่างมีความเสมอภาค

1.7 ด้านความสมดุลของชีวิตในภาพรวม ผู้บริหารควรมอบหมายงานที่พอเหมาะให้กับครู เพื่อให้ครูใช้เวลาว่างกับการปฏิบัติงานและครอบครัวอย่างเหมาะสม

1.8 ด้านความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม ผู้บริหารควรส่งเสริม และเปิดโอกาสเผยแพร่ ผลงานการปฏิบัติของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

2. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูทำได้โดยไม่คำนึงถึงเพศ

3. จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นของครูต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูทำได้โดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์ทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 2 ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม
2. ควรศึกษาตัวแปรต้นด้านอื่นๆ เช่น ด้านค่าตอบแทนต่อเดือน อายุ และระดับการศึกษา
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารอ้างอิง

กิตติยา โนชะราช. (2555). การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานครู โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

กิตติศักดิ์ สุขตะคุ. (2552). การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

กฤษณภักดิ์ เริ่มรัชย์. (2558). คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จินดา กานต์ คงเดชาชาญ. (2555). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานครูเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจษฎา ธรรมขันติพงศ์. (2544). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานช่างการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 3*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มมช, สาขาวิชาการบริหารนโยบายสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ รุทธโชติ. (2546). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชลธิศ พวงเงิน. (2558). *การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตร์รัฐ สมบัติศิริ. (2546). *คุณภาพชีวิตการทำงานของครูประถมศึกษา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิภาพร หลังเชิดกลาง. (2556). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูโรงเรียนในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปราโมทย์ แก่นอินทร์. (2544). *คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการสาธารณสุขระดับสถานีอนามัย สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์พัฒนาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ภูวนัย น้อยวงศ์. (2541). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรม อิเลคทรอนิกส์: ศึกษากรณีเฉพาะบริษัท มินิแบไทย จำกัด*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งนภา สันติศิรินิรันดร์. (2551). *การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูโรงเรียนในเครือพระแม่มาลี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจิต กิจชอบ. (2553). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา*. ภาคนิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท, สาขาการจัดการทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วัฒนธรรม ระเบียบศรี. (2546). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครูในเขตอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.